

OBSAH

	str.
ÚVODEM	3
1. DIDAKTIKA PEDAGOGIKY A JEJÍ PROBLÉMY	6
1.1 <u>Přehled současného stavu problematiky a její literatury</u>	6
1.1.1 Obor pedagogika na PF v Hradci Králové a jeho posluchači	7
1.2 <u>Obsah oborové pedagogiky a předmět didaktiky pedagogiky</u>	7
1.2.1 Vztah mezi pedagogikou a její metodikou jako speciální didaktikou	9
1.2.2 Předmět a metodologie didaktiky pedagogiky	9
1.2.3 Stav pedagogiky a její základní kategorie v 90. letech v ČR	10
1.2.4 Význam pedagogických disciplín a jejich didaktiky pro vychovatele	12
1.2.5 Rozdíl mezi vědeckou metodologií oboru a metodikou vzdělávacího oboru	13
2. DIDAKTIKA PEDAGOGIKY JAKO VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU	14
2.1 <u>Vývoj vyučování pedagogice u nás</u>	14
2.1.1 Obsah a pojetí pedagogiky jako učiva	15
2.1.2 Učivo pedagogiky za socialistické éry	16
2.1.2.1 Problém sepětí s praxí	17
2.1.3 Ukázky textů a terminů produkovaných a užívaných do roku 1990	18
2.1.3.1 Ukázka 1	18
2.1.3.2 Ukázka 2	19
2.1.3.3 Ukázka 3	19
2.1.3.4 Ukázka 4	20
2.1.4 Obsah obecné pedagogiky jako učiva na SPeŠ a PF	27
3. OBECNÉ PROBLÉMY ŠÍŘENÍ PEDAGOGICKÝCH POZNATKŮ, DOVEDNOSTÍ A POSTOJU	28
3.1 <u>Oblasti šíření pedagogických poznatků a jejich uživatelé</u>	28
3.1.1 Profesionální učitelé a vychovatelé ve školách a zařízeních	28
3.1.2 Laičtí vychovatelé, sociální pedagogové a instituce	29
3.1.2.1 Sociální pedagogové a sociální práce	29
3.1.2.2 Politické vzdělávání mládeže	30
3.2 <u>Obecné cíle a funkce výuky pedagogice</u>	31
3.2.1 Problém historicizmu	32
3.2.2 Problém jazyka pedagogické terminologie a její převoditelnosti	32
3.2.2.1 Problém převoditelnosti a překladů	34
3.2.3 Problém zapojení do evropského a světového kontextu a souvislosti	34

3.2.4	Problém pedagogických schopností a dovedností	35
3.2.4.1	Pedagogické myšlení jako dovednost	36
3.2.4.2	Pedagogické dovednosti	36
3.3	<u>Principy a teze výuky a studia pedagogiky</u>	38
3.4	<u>Hraniční a vztahové předměty pedagogiky</u>	39
3.4.1	Školní psychologie	40
3.5	<u>Specifické problémy šíření pedagogických poznatků u nás</u>	41
3.6	<u>Buzení a podněcování zájmů a motivace uživatelů</u>	42
3.6.1	Motivování žáků	42
3.6.2	Aktualizace učiva	43
3.6.3	Aktivizace žáků	43
4.	PROSTŘEDKY, FORMY A METODY ŠÍŘENÍ PEDAGOGICKÝCH POZNATKŮ	45
4.1	<u>Pedagogické dokumenty, osnovy, učební texty</u>	45
4.1.1	Učebnice a cvičebnice	45
4.1.2	Tvorba učebních pomůcek, příruček, textů	47
4.1.2.1	Bloomova teorie učebních úloh	47
4.1.2.2	Strukturótvorné prvky učiva	48
4.1.2.3	Postup zpracování studijního programu	48
4.1.2.4	Skladba integrovaného učebního textu	49
4.1.3	Ukázky úloh a cvičení z pedagogických publikací	49
4.1.3.1	Promyslet tvrzení	50
4.1.3.2	Analyzovat studii, ped. text	50
4.1.3.3	Analyzovat a zjistit příčiny	50
4.1.3.4	Zhodnotit Cvičení z pedagogické praxe M. Kremličkové a E. Opravilové	51
4.1.3.5	Posoudit otázky a úlohy J. Čápa - Psychologie učitele	51
4.1.3.6	Posoudit náměty k aktivizujícím metodám J. Průchy	52
4.1.3.7	Zařadit náměty ze Základů výzkumu v pedagogice	52
4.1.4	Návod k analýze úloh s pedagogickou tematikou	53
4.1.5	Popisy a ukázky vtipně didakticky uspořádaných učebnic	54
4.1.5.1	Zprogramované učebnice	54
4.1.5.2	Pracovní materiály	55
4.1.5.3	Pracovní listy T. Svatoše	55
4.1.5.4	Popis cvičení VI. Švece a J. Supa	55
4.1.5.5	Educational Psychology	56
4.2	<u>Rejstřík způsobů a forem výuky</u>	56

4.2.1	Microteaching	59
4.2.2	Pedagogické situace a zkušenostní pojetí výuky	60
4.2.2.1	Životní situace	60
4.2.2.2	Standardní situace	61
4.2.2.3	Zkušenostní pojetí výuky	61
4.2.2.4	Pedagogický problém - konflikt	61
4.2.3	Metodika mimoškolních forem pedagogického vzdělávání	62
4.2.4	Příprava a plánování výuky a vzdělávacích akcí	63
	(plánu kursu, studijního návodu, studijního programu, kurikula, písemné přípravy + ukázky)	
4.2.4.1	Písemná příprava - ukázka 5	63
4.2.4.2	Konstrukce plánu kursu	65
4.2.4.3	Studijní návod - schema	66
4.2.4.4	Obsah studijního návodu	66
4.2.4.5	Studijní program	66
4.2.4.6	Pomůcky	66
4.2.5	Hodnocení, kontrola, testování, měření a ověřování výsledků	67
4.2.5.1	Test a testování	67
4.2.5.2	Vědomostní test z didaktiky pedagogiky	68
4.3	Učitel a vzdělávatel pedagogiky, role, kompetence a funkce	69
4.3.1	Kompetence, způsobilost a její nabývání	69
4.3.1.1	Učitelská kompetence	69
4.3.1.2	Vznik a složení kompetence	70
4.3.1.3	Výcvik učitelů pedagogiky	70
4.3.1.4	Typologie učitele pedagogiky	70
4.3.1.5	Kvalifikace učitele pedagogiky	70
4.3.2	Média částečně učitele zastupující (počítače, VVZ aj.)	71
4.3.2.1	Televizní a rozhlasové vysílání pro školy	74
4.3.2.2	Počítačové systémy ve výuce pedagogiky	74
4.3.2.3	Scénáře výukových videoprogramů	75
	Ukázka 6	77
5.	NÁMĚTY KE CVIČENÍM A ÚLOHY Z DIDAKTIKY PEDAGOGIKY	81
6.	LITERATURA	87
	Řešení k testu z didaktiky pedagogiky (viz 4.2.5.2)	94
	Obsah	95